

Latvijā radītas mūzikas īpatsvara palielināšana radiostacijās

Darba grupas sēde

2026.gada 18.martā plkst.12.00, klātienē KM Lielajā zālē un attālināti – MS Teams platformā

Protokols Nr. 3

Dalībnieki: Ina Ločmele, Lāsma Krastiņa-Sidorenko, Gunta Līdaka, Juris Zalāns, Egīls Šēfers, Agnese Cimuška-Rekke, Kristers Pļešakovs, Baiba Liepiņa, Una Stade, Imants Belogrīvs, Liena Edvardsa, Elvijs Grafcovs, Skārleta Dombrovska-Latišenko, Inga Saksone, Una Klapkalne, Mārcis Auziņš, Jānis Daugavietis, Kārlis Būmeisters, Brita Barone, Marina Blaške, Kaspars Mekons, Filips Rubenis (LRA pieaicināts), Guntars Traubergs (LRA pieaicināts), Sanita Upleja-Jegermane (SPLP aizvietotājs) Andres Jōesaar, Urmas Ambur, Risto Rosimannus.

Darba kārtība:

1.Tikšanās ar Igaunijas institūciju un organizāciju pārstāvjiem:

- **Andres Jōesaar** – Igaunijas Kultūras ministrijas padomnieks mediju jautājumos;
- **Urmas Ambur** – jurists, Igaunijas Izpildītāju asociācijas izpilddirektors;
- **Risto Rosimannus** – “Duo Media Networks” izpilddirektors (15 radiostācijas un televīzijas kanāli)

2.AKKA/LAA dati par Latvijas autoru darbību īpatsvara ietekmi uz iekasētās autoratlīdzības sadalījumu starp Latvijas un ārvalstu autoriem 2022-2024 gads.

3.Latvijas Radiorganizācijas un Latvijas Reklāmas asociācijas dati un priekšlikumi.

4.Diskusijas.

K.Dagilis: ziņo, ka Progresīvo frakcija tomēr nesniegs savu priekšlikumu mūzikas īpatsvara raidorganizācijās palielināšanai šobrīd atvērtajā Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumprojektā. Tā vietā Progresīvo frakcija izvēlas pārspriest iespējamus risinājumus kopā ar nozari.

G.Traubergs: jautā, cik sen Igaunijā darbojas vietējās mūzikas kvotu regulējums?

R.Rosimannus: skaidro, ka kopumā regulējums darbojas jau vairāk nekā 10 gadus. Pēdējo divu gadu laikā ir notikušas būtiskas izmaiņas. Un šobrīd ir sagatavots likumprojekts un iesniegts parlamentā. Iepriekš regulējums bija sasaistīts ar licenci, nosakot, ka vismaz 25% no atskaņotās mūzikas jābūt igauņu autoru darbiem. Tagad esam vienojušies, ka šī kvota būs 30% Igaunijas valodā raidošām radio stacijām, savukārt mazākumtautību radio stacijām –15%. laika posmā 6.00 līdz 22.00 raidlaika. Tomēr lielākās izmaiņas saistītas ar igauņu autora definīcijas paplašināšanu. Tagad jēdziens “igauņu mūzika” ietver ne tikai izpildītājus, bet arī autorus, komponistus, producentus un pat tulkotājus — būtībā visus, kas piedalījušies darba radīšanā un, kuri ir rezidenti Igaunijā. Iepriekš bija daudz igauņu mākslinieku, kuri dziedāja angļu valodā un producēja savu mūziku, piemēram, Zviedrijā un neieklāvēs mūzikas kvotā. Tagad visa mūzika, kas saistīta ar Igaunijas rezidentiem, tiek uzskatīta par igauņu mūziku un tiek iekļauta kvotā. Valoda nekad nav bijis noteicošais kritērijs — svarīgākais ir rezidentūra Igaunijā.

Tas ir īpaši nozīmīgi attiecībā uz populāriem Igaunijas māksliniekiem, daži, piemēram, nav reģistrēti Igaunijas autoru organizācijās un līdz ar to iepriekš netika iekļauti kvotā. Piemēram, Arvo Perts ir reģistrēts Vācijas, nevis Igaunijas autoru asociācijā.

K.Dagilis: vai ir novērojumi kā uz Igaunijas mūzikas kvotu ieviešanu raidstacijās reaģēja auditorija?

R.Rosimannus: skaidro, ka to ir grūti precīzi izmērīt. Mēs nemērām tieši radio klausīšanos. Baltijas valstīs kopumā radio klausīšanās netiek sistemātiski mērīta — galvenokārt tiek vērtēta zīmola atpazīstamība. Tas nozīmē, ka tiek veiktas aptaujas, kurš zīmols pirmais ienāk cilvēkam prātā, pat ja konkrēto radiostaciju cilvēks patiesībā nemaz nav tik daudz klausījies. Mūsdienās ir vairāk iespēju sekot līdz saturam arī tiešsaistē, taču būtiskas izmaiņas auditorijā nav novērtotas, lai gan regulējums pastāv jau aptuveni 10 gadus.

Ja runājam par “Top 40” radiostacijām — tajās tiek atskaņots salīdzinoši neliels mākslinieku skaits. Regulāri, aptuveni katru mēnesi, tiek veikti pētījumi par to, kuras dziesmas klausītājiem patīk un kuras ne. Radio stacijas pie tā ļoti strādā. Rezultātā, daži mākslinieki tiek atskaņoti pārāk bieži, un klausītājiem tie apnīk. Ir bijuši arī gadījumi, kad autori vai izpildītāji paši lūdz neatskaņot viņu dziesmas radio, jo tas var negatīvi ietekmēt koncertu biļešu pārdošanu — cilvēkiem dziesmas vienkārši apnīk.

Vēl viena tendence ir tāda, ka daļu no jaunās popmūzikas nav iespējams atskaņot radio, jo tās saturs ir pārāk rupjš. Šī tendence Igaunijā kļūst arvien izteiktāka.

U.Ambur: iezīmē vēsturisko kontekstu — vietējā satura kvotas tika ieviestas 2014. gadā pēc Igaunijas Kultūras ministrijas iniciatīvas. Toreiz tika noteikts, piedaloties licenču konkursā, radio stacijām ir pienākums atskaņot vismaz 25% igauņu autoru mūzikas. Pēc gada tika veikts pētījums, kurā atklājās, ka lielākā daļa radio staciju turpina atskaņot mazāk nekā 20%, bet dažas — gandrīz nemaz — igauņu autoru mūziku. Tam bija būtiska ekonomiska ietekme uz autoriem, izpildītājiem, producentiem un mūziķiem, tāpēc Izpildītāju asociācija cēla trauksmi, ka, ja valsts licencēs ir noteikusi konkrētu pienākumu attiecībā uz vietējās mūzikas īpatsvaru, radio stacijām tas ir jāievēro.

Salīdzinot publiski pieejamos datus par Top 20 visbiežāk atskaņotajām māksliniekiem globāli (<http://tophit.com> *publiski pieejamā informācija par mūzikas topiem dažādās valstīs*) Igaunijas un Latvijas radio stacijās, var redzēt, ka Igaunijā šajā Top 20 ir 8 vietējie izpildītāji, kamēr Latvijā — neviena. Tas parāda, ka Igaunijā radio stacijas daudz augstāk vērtē vietējo repertuāru. Savukārt Latvijā, ja nav regulējuma, radio stacijas dod priekšroku ārvalstu māksliniekiem.

Salīdzinot arī ar *Spotify* atskaņošanas sarakstiem, redzams, ka igauņu māksliniekiem parasti ir 2–5 populārākie hiti, bet pārējais repertuārs pārsvarā ir starptautisks. Tas nozīmē, ka regulējums zināmā mērā mudina vietējās radio stacijas atskaņot vietējos māksliniekus un ietekmē vietējo mūzikas tirgu.

Vietējiem māksliniekiem tas rada ekonomisku ieguvumu — ieņēmumi no radio atskaņošanas sasniedz aptuveni 150 000 eiro pie 30% mūzikas kvotas un šie līdzekļi nonāk pie vietējiem māksliniekiem. Lai gan šie skaitļi var nešķist sevišķi iespaidīgi, tie būtiski palīdz producentiem un izpildītājiem radīt jaunu mūziku. Ja vietējās radio stacijas atskaņo vietējo repertuāru, tas dod klausītājiem iespēju to dzirdēt.

Pagājušajā nedēļā tika publicēts jauns pētījums par kanāliem, kurus cilvēki izmanto mūzikas klausīšanai Igaunijā. Tas ļoti skaidri parāda, ka 60% izmanto radio, un radio joprojām ir būtiska loma jaunas mūzikas atklāšanā plašākai auditorijai. Protams, lielākajām radio stacijām var rasties grūtības, ja vieni un tie paši hiti jāatskaņo bieži, taču kopumā šis regulējums ir palīdzējis igauņu mūzikai biežāk nonākt ēterā.

R.Rosimannus: svarīgi, lai papildu ienākumi un atbalsts nonāktu pie mūziķiem un veicinātu jaunu hitu radīšanu, lai neveidotos situācija, kurā nepārtraukti tiek atskaņotas vienas un tās pašas dziesmas. Mazākumtautību radio stacijas, piemēram, tās, kas atskaņo mūziku krievu valodā, kvotu nereti izpilda, atskaņojot igauņu mūziku nakts stundās.

Mums ir arī vairākas radio licences no Zviedrijas, jo ir noteikti formāti un žanri, kuros igauņu mākslinieki mūziku nerada vai rada ļoti ierobežotā apjomā, piemēram, atsevišķos deju mūzikas žanros. Tie vairāk attiecas uz nišas segmentiem.

K.Dagilis: jautā, kā tiek monitorēta mūzikas kvotas izpilde radiostacijās un, vai ir kāds sods par tās neievērošanu?

A.Jõesaar: skaidro, ka Igaunijā šis pienākums ir noteikts nacionālajam regulatoram — Patērētāju tiesību aizsardzības un tehniskās uzraudzības iestādei (*The Consumer Protection and Technical Regulatory Authority*), nevis ministrijai. Tā ir atbildīga par apraides un radio licencēšanas uzraudzību, kā arī par to, ka radio stacijas ievēro noteikto kvotu. Radio stacijas iesniedz pārskatus, kuros apliecina kvotas izpildi. Ja kāda radio stacija kvotu neievēro, tiek piemērotas sankcijas — sākotnēji brīdinājums, bet, ja pārkāpums atkārtojas, Patērētāju tiesību aizsardzības un tehniskās uzraudzības iestāde var arī anulēt licenci.

K.Dagilis: jautā par motivāciju un iemesliem mainīt līdzšinējo sistēmu un turpmāk mūzikas kvotu noteikt ar likumu nevis tikai piemērot licencēm.

A. Jõesaar: skaidro, ka mērķis ir nedaudz liberalizēt radio tirgu, vienlaikus atzīstot, ka radio kopumā nav ietekmīgākais medijs, piemēram, salīdzinājumā ar televīziju. Iepriekš regulējums bija detalizētāks — piemēram, tika noteikts, ka Tallinā jāatskaņo deju mūzika, bet reģionos — džezs. Tagad tā vairs nav. Kvotas apjoms būtiski nav samazināts, tāpēc var teikt, ka situācija lielā mērā paliek nemainīga.

Kvotas nepieciešamība izriet no tirgus situācijas – salīdzinoši mazāka Igaunijas kultūras industrija saskaras ar grūtībām konkurēt par radio staciju uzmanību ar tādiem starptautiskiem māksliniekiem kā Teilore Svifta.

Analizējot situāciju un regulējumu Igaunijā, var secināt, ka šādas mūzikas kvotas palīdz industrijai divos veidos:

- a) nodrošina ienākumus māksliniekiem, pat ja mūzika tiek atskaņota naktī;
- b) pozitīvi ietekmē pašu mūzikas industriju, veicinot vēlmi attīstīties un radīt vairāk satura radio stacijām. Ja radio ir pieprasījums pēc mūzikas, mākslinieki saskata iespēju radīt vairāk jaunu darbu.

K.Dagilis: Vai jūs saņemat pretestību no radio stacijām un reklāmas organizācijām?

A.Jõesaars: Ir vienošanās ar reklāmas un raido organizācijām. Tas ir politisks lēmums — aizsargāt igauņu mūziku.

R.Rosimannus: šobrīd šīs izmaiņas Plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu likumā tiek izskatītas parlamentā. Igaunijas Raidorganizāciju savienība ir ierosinājusi, ka 30% kvota būtu jāaprēķina radio

uzņēmuma līmenī, nevis katrai atsevišķai stacijai. Par šo jautājumu tiks turpinātas diskusijas parlamentā. Vienlaikus mēs nesakām, ka mums nepatīk igauņu mūzika. Ir mēneši, kad visas Top 5 dziesmas ir igauņu, taču situācija mēdz būt ļoti atšķirīga, tāpēc mēs vēlētos lielāku elastību. Kopumā mēs pieņemam 30% kvotu.

Savukārt par kvotu izpildes uzskaiti, skaidro, ka visām radio stacijām ir jāsniedz atskaites Igaunijas Autoru un Izpildītāju biedrībai. Šim nolūkam ir izstrādāta vienota forma, un informācija tiek nodota arī Patērētāju tiesību aizsardzības un tehniskās uzraudzības iestādei. Tādējādi tiek nodrošināta noteikta Igaunijas mūzikas monitorēšana.

U.Ambur: stāsta, ka šodien saņemti dati no Autoru biedrības, kas parāda, ka Igaunijā vietējās mūzikas atskaņošanai radiostacijās 2018. gadā indekss bija 100, bet šobrīd tas ir sasniedzis 210. Tas nozīmē, ka septiņu gadu laikā radio stacijas ir sākušas atskaņot vietējo repertuāru divreiz vairāk. Ar šo rezultātu mēs esam diezgan apmierināti.

Protams, ja parlaments pieņems būtiskas izmaiņas, tas ietekmēs situāciju. Piemēram, ja tiktu atcelts regulējums attiecībā uz galveno klausīšanās laiku (*prime time*), tas vairāk ietekmētu kultūras jomu nekā ekonomiku — galvenokārt to, kā vietējā mūzika sasniedz sabiedrību.

B.Liepiņa: vai jūs varētu padalīties informācijā ar ieņēmumu dinamiku no 2014. līdz 2025. gadam un izmaksātajām atlīdzībām igauņu māksliniekiem? Vai šie dati ir publiski pieejami?

U.Amburs: jūsu kolēģi jau ir sazinājušies ar Igaunijas Autoru biedrību, un viņi šobrīd gatavo attiecīgos datus, ko arī jums nosūtīs. Mēs paši šādus datus neapkopo, jo līdz šim nav bijusi pietiekama sabiedriskā interese, taču, iespējams, nākotnē tas varētu mainīties.

B.Liepiņa: vai varat novērtēt mūzikas kvotu ietekmi uz ieņēmumiem un atlīdzībām māksliniekiem? Tas taču mūzikas kvotu mērķiem, vai ne?

U.Amburs: tas ir viens no mērķiem, un, protams, tam ir ietekme. Mēs iekasējam atlīdzības ne tikai no radio stacijām, bet arī par datu nesējiem un publisko izpildījumu, piemēram, kafejnīcās un restorānos. Tiešie ieņēmumi no radio veido apmēram 20–25% no izpildītāju vai autoru ienākumiem, taču papildu ienākumi no datu nesējiem un publiskā izpildījuma arī tiek sadalīti, balstoties uz radio atskaņošanas datiem.

Ja radio atskaņo vienu dziesmu un autoram par to tiek samaksāti 2 eiro, tad, ņemot vērā netiešo ietekmi, kopējais ienākums māksliniekam var sasniegt apmēram 6 – 7 eiro. Tas skaidri parāda, kāpēc ir tik svarīgi, lai dziesmas nonāktu radio atskaņošanas sarakstos.

B.Liepiņa: kā jūs nosakāt, kura dziesma ir igauņu autora dziesma?

R.Rosimannus: skaidro, ka tiek izmantoti ISRC (*International Standard Recording Code*) – unikāls identifikācijas kods katram skaņas ierakstam. lai precīzi noteiktu, kurš ir autors un izpildītājs, kura ir konkrētā dziesma, kam pienākas atlīdzība. Izmantojot ISRC kodus, sistēma var automātiski identificēt katru atskaņoto dziesmu un noteikt autorus un izpildītājus. Ja šie kodi ir pareizi pievienoti, sistēma var arī automātiski atšķirt, kuras dziesmas ir igauņu un kuras nav. Igaunijā dziesmām bieži vien nav šo kodu, kas rada papildus manuālu darbu.

Šie kodi ir integrēti radio staciju atskaņošanas (*playlist*) sistēmās, lai šis process notiktu automātiski. Tomēr praksē pilnīga automatizācija vēl nav iespējama, un tas joprojām prasa ļoti lielu manuālu darbu. Pauž bažas kā Autoru un Izpildītāju asociācijas to spēj savā pusē tālāk izsekot.

U.Amburs: skaidro, ka izpildītāju asociācijai ir sava iekšēja sistēma, kas ļauj atzīmēt, vai ieraksts ir vietējais vai ārvalstu. Tas nav manuāls process — ja tiek reģistrēts jauns ieraksts, sistēmā tiek norādīts vai tas ir vietējais vai ne.

K.Dagilis: jautā vai bijusi vēlme mūzikas kvotu saistīt ar valodu, lai izpilda vairāk igauņu valodā dziesmas?

U.Amburs: tas nav aktuāli. Arī paši autori un izpildītāji nemeklē šādu risinājumu, un arī politiķiem šāda ideja šobrīd nav dienaskārtībā.

R. Rosimannus: tā ir brīvā griba kā mākslinieks vēlas, kādā valodā izpildīt savas dziesmas.

- **AKKA/LAA dati par Latvijas autoru darbību īpatsvara ietekmi uz iekasētās autoratlīdzības sadalījumu starp Latvijas un ārvalstu autoriem 2022-2024 gads.**

I.Belogrīvs: prezentē datus pēdējo 3 gadu griezumā, lai darba grupai sniegtu un arī Ekonomikas un Kultūras ministrijai precīzus datus, lai var lēmumus balstīt datos un izvērtēt, ko tieši ietekmē ēterā raidīta mūzika un, arīdzan, ne mazāk svarīgu netiešo ietekmi. Šie ir dati par komerc-radio 2022.-2024.gados radītās atlīdzības sadalījumu starp AKKA/LAA autoriem un ārvalstu autoriem. par raidīšanu ēterā un līdzpraidi (programmas dublēšana un pārraidīšana internetā). No kopsummas 72 016 eur saņem vietējie mākslinieki un 268 662 eur – ārvalstu mākslinieki.

Precīzi dati, ko AKKA/LAA var izvilkt ir AKKA/LAA autori – komponists, teksta autors, tulkotājs, izdevējs, jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir tiesību turētājs un noslēgts līgums ar AKKA/LAA šeit Latvijā. Ir atsevišķi izņēmuma gadījumi, līdzīgi kā minēja Igaunijas kolēģi par Arvo Pertu, arī daži Latvijas mākslinieki ir izvēlējušies ārvalstu organizācijās reģistrēt autortiesības, piemēram- Prauliņš, Vasks. Piebilst, ka šādi gadījumi tomēr vairāk ir klasiskajā mūzikā un uz komerc radio stacijām tas neattiecas.

Līdzīgi kā kolēģis no Igaunijas Urmas minēja, radio skanējusi mūzika ietekmē arī autortiesību sadali par datu nesējiem un mūzikas atskaņošanu publiski (veikalos, kafējnīcās, restorānos, utt). Šo atlīdzību sadali ietekmē radio dziesmu listes.

- **Latvijas Raidorganizāciju asociācijas prezentācija**

K.Pļešakovs: norāda aspektu, ka radio jau šobrīd darbojas regulētā tirgū, konkursa kārtībā tiek izsniegtas licences. Tiek veikti tirgus pētījumi, kāda mūziku auditorija šobrīd pieprasa. Uzņēmējs ir uzņēmies risku, startējis konkursā, veicis investīcijas. Turklāt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums nosaka, ka darbības laikā savu formātu nedrīkst mainīt¹. KM jāņem vērā, ka uzņēmējs konkursā, iegūstot licenci rēķinās, ka noteikumi nemainīsies.

A.Cimuška-Rekke: jautā, vai pie formāta tiek norādīta arī valoda?

I.Belogrīvs un G.Zučika: norāda, ka ir svarīgi atdalīt runāšanas valodu no mūzikas valodas.

K.Pļešakovs: skaidro, ka valoda tiek atsevišķi norādīta.

Latvijas radio piedāvājums balstās tirgus principos – ko auditorija vēlas dzirdēt, tas tiek atskaņots. Tas ir kritiski, lai noturētu savu auditoriju, piesaistītu reklāmu un uzturētu biznesu. Saredz kvotas kā iejaukšanos radio tirgū. Un šāda iespēja var būt tikai, ja ir tirgus nepilnības vai īpaši aizsargājamās

¹ EPLL 24.panta 3.daļa: “(...) Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmas formāts nav maināma darbības pamatnosacījumu sastāvdaļa iesniegtās apraides atļaujas darbības termiņā.(...)”

sabiedrības intereses. Nesaredz, kas radio tirgū būtu jāaizsargā vai, kur ir tā tirgus nepilnība? Tirgus nepilnības jautājums ir mūzikas nozares pusē nevis mediju biznesā.

Šobrīd mediju vide ir citādāka nekā tā bija pirms 10 gadiem, kad Igaunijā kvotas tika ieviestas. Šobrīd auditorijas iespējas klausīties mūziku ir stipri lielākas un kvotu jautājumu uzskata par nokavētu.

Mūzikas kvotas saskata kā galējo risinājumu latviešu mūzikas pieprasījuma veicināšanā. Sagaida no Kultūras ministrijas nopietnu izvērtējumu arī par citiem alternatīviem risinājumiem. Nav adekvāti uz radio pleciem uzlikt šādu pienākumu, ja nav alternatīvās versijas izrunātas. Vēlas redzēt aprēķinu par plānoto kvotu pienesumu mūzikas nozarei. Joprojām uzskata, ka mūzikas īpatsvara palielināšana radiostacijās ir sabiedriskā medija uzdevums.

- **Latvijas Reklāmas asociācijas prezentācija**

B.Liepiņa: prezentē vairāku gadu datus no reklāmas ieņēmumiem pa mediju veidiem. 2008.gadā bija visaugstākais reklāmas tirgus apjoms un faktiski tirgū bija tikai vietējie uzņēmēji. 2009.gadā globālās krīzes rezultātā reklāmas tirgū bija lejupslīde no 138 milj. eur uz 75. milj. eur un vairs nav sasniegts tāds tirgus apjoms, kā tas bija 2008.gadā. Dati rāda, ka 2024.gadā reklāmas tirgus kopējie ieņēmumi ir 204 miljoni eur, taču liela daļa ir globālo spēlētāju un vietējo uzņēmumu ienākumi veido vien 93 milj. eur. Reklāmas asociācijas bažas ir, ka, lai arī var vērot kopējā reklāmas tirgū 171% pieaugumu, bet lokālajam tirgum ir tikai 24% pieaugums. Ņemot vērā tendenci, ka globālo mediju pieaugumu ir straujāks nekā lokālā reklāmas tirgus, pastāv bažas, ka globālie mediji iegūs aizvien vairāk no lokālā biznesa.

Ņemot vērā, ka mediji strādā šajā duālajā tirgū, kur viens ir piedāvāt klausītājiem savu saturu un otrs ir iegūt ienākumus no reklāmdevējiem, balanss ir trausls, bet ļoti svarīgs.

Salīdzinot radio reklāmas ieņēmumus un tirgus daļas Igaunijā un Latvijā, var secināt, ka Igaunijā radio tirgus situācija ir nedaudz sliktāka. Igaunijā 2012.gadā reklāmas tirgus bija zem 8 milj. eur un 2024.gadā ir aptuveni 12 milj., bet Igaunija datus nav iekļauti ārzemju mediji.

Arī Igaunijas auditorijas dinamika radio un mūzikas straumēšanas servisos ir sliktākā pozīcijā nekā Latvijā. Medijiem svarīgs rādītājs ir *reach* jeb sasniedzamība un *listening time* – klausīšanās laiks. 2013.gada Baltijas tirgū ienāk digitālās platformas – *Spotify*, *Youtube* (2018.gadā) un *Apple music* (2020.gadā). Un datus var redzēt kā samazinās Igaunijas radio auditorijas sasniedzamība tieši no 2018.gada. Latvijā, runājot par radio auditoriju – sasniedzamība vecuma grupās no 16 -74 gadiem, var redzēt, ka ir stabila. Jauniešu auditorijās (16-25 gadi) var vērot sliktāku sasniedzamību. Latvijas iedzīvotāji klausās radio aptuveni trīs reizes vairāk nekā igauņi. Uzsver, ka radio klausīšanas rādītāji ir sevišķi augsti krievu auditorijai un, ņemot vērā krievu īpatsvaru Latvijā, radio klausīšanās īpatsvars ir augsts.

Reklāmas asociācijas bažas ir, vai radio nesamazināsies ienākumi no reklāmas, ja radio piedzīvos radikālas izmaiņas, kas var ietekmēt klausītāju uzvedību?

K.Mekons: Reklāmu asociācijas prezentētie dati liecina, ka Latvija ir daudz labākā situācijā nekā Igaunija. Un visu to ņemot vērā, igauņi tāpat ir spējušie ieviest vietējās mūzikas procentu radiostacijās, tad tas būtu jāspēj arī Latvijā.

- **Diskusijas daļa**

Traumbergs: kvotas ieviešana visās stacijās vienādi ir dažādības izslēgšana, daudzas radiostacijas aizies postā. Vistrakākais ko var darīt, ir iejaukties mediju programmā, tas nav pieļaujams. Nesaredz, ka mūzikas lauka problēmas var risināt ar radio.

K.Būmeisters: oponentē, argumentējot, ka Eiropas Savienības tiesību aktos kultūra netiek uzskatīta par parastu komercijas preci vai pakalpojumu. Šāds procentuāls vietējās mūzikas noteikts lielums radio stacijās nav nekas neparasts vai nepieņemams, lai cik tas lielu nepatiku izsauktu kā raidorganizācijām, tā arī mūziķiem.

167.pants par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Savienības tiesā tā arī tiek interpretēts, ka šāda vienota tirgus regulēšana ir atļauta, taču tai, protams, ir jābūt sabalansētai. Šo īpatnību pilnībā saprot un respektē tie komersanti, kuri ir izvēlējušies strādāt šajā nozarē un cīnīties par peļņu, nevis izmanto tikai kultūras labumus, tās radītos produktus un pakalpojumus. To sauc par kultūras izņēmumu (*cultural exception*). Uz to balstās gan tās Eiropas Savienības dalībvalstis, kuras sen jau ir ieviesušas vietējās mūzikas kvotas, gan tās, kuras, piemēram, ierobežo jaunu vietējo grāmatu cenas, lai grāmatnīcas neuzliktu pirmajās nedēļās tām atlaidi. Arī to varētu saukt par iejaukšanos tirgū. Uz šo punktu balstās arī tās valstis, kuras subsidē vietējās kino un citas industrijas, kas citādi būtu kā protekcionisms, kas ir aizliegts. Šis tirgus nepilnības, ko pieminēja Raidorganizāciju pārstāvis, ir tiešām svarīgs aspekts, jo šajā mūzikas kvotu jautājumā tās izpaužas pilnā spektrā. Piemēram, piedāvājumu un attiecīgi saņemtās autortiesības kontrolē trīs globāli komersanti; gan kā fonogrammu īpašnieki (*labels*), runājot par blakustiesībām, gan kā autoru pārstāvji jeb *publishers* attiecībā uz autortiesībām. Tā kā vienotais tirgus un neiejaukšanās vienotajā tirgū ir Eiropas Savienības pamats un viens no šiem pamatiem ir šis saucamais kultūras izņēmums, kas ir vienkārši jārespektē.

F.Rubenis: norāda, ka gadu desmitu laikā radio ir izveidojušās katra ar savu profilu un saskaņā ar mūzikas kvotas kā instrumentu vienādot visas radio. Latvijā ir pietiekami daudz radio stacijas, kuras spēlē tikai latviešu valodā mūziku.

E.Šefers: oponentē izskanējušam viedoklim, ka latviešu mūzikas palielināšana radio vienveidos radio repertuārus. Aicina uz latviešu mūziku neskatīties kā uz monotonu, tā sen jau ir attīstījusies, bagātīga žanros, mūzika ir kvalitatīva un pieprasīta ārvalstīs.

Traumbergs: komentē, ka šovbiznesā nauda nav galvenais, citi mākslinieki aiz entuziasma kļūst slaveni.

B.Liepiņa: straumēšanas nozare ir tik pat svarīga nozare kā radio. Ja runā par radio kontekstā par mūzikas kvotām, tad ir jārunā arī par digitālajām platformām.

K.Dagilis: aicina līdz 1.aprīlim Latvijas Raidorganizāciju un Reklāmas asociāciju nākt klajā ar “burkāniem”/priekšlikumiem, kas veicinātu atskaņot Latvijā radītu mūziku radio. Līdz 15.martam jāiesūta savi risinājumi mūzikas īpatsvara palielināšanai radio uz e-pastu ina.locmele@km.gov.lv

Sēde tiek slēgta plkst.13.50

Protokolēja I. Ločmele

Darba grupas vadītājs.....K.Dagilis*

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU